

Barne- og familiedepartementet

SANDNES KOMMUNE
Barne- og familieenheten

Sandnes, 21.06.2020

Deres ref:
Saksbehandler: Anne-Lene Slåtterø

Vår ref: 20/26986-2
Arkivkode: ---

Høringsuttalelse - Forslag til endringer i barnevernloven: Kompetanse i barnevernet

Sandnes kommune viser til Høringsnotat – kompetanse i barnevernet av 30.03.2020.

Vedlagt følger administrativt høringssvar fra Sandnes kommune.
Politisk vedtak ettersendes.

Overordnede intensjoner:

Formålet med forslagene i høringsnotatet er å møte flere av de utfordringer som er avdekket i barnevernet. Barnevernets viktigste ressurser er motivasjonen og kunnskapen til de som arbeider i tjenestene. De ansatte i kommunalt og statlig barnevern har en svært viktig og krevende jobb. Barnevernet utøver offentlig myndighet som kan være av svært inngripende karakter, og barnevernssaker er ofte kompliserte.

Sandnes kommune er enig i at det formelle utdanningsnivået i barnevernet er for lavt. Kommune mener det er viktig at barn og foreldre som er i vanskelige livssituasjoner møter fagmiljøer med høy kompetanse og høy grad av legitimitet. Mer kunnskap og bedre utdanninger vil styrke de ansattes forutsetninger for å løse sine oppgaver og utøve godt faglig skjønn.

Sandnes kommune støtter derfor departementets forslag om å heve kompetansen i barnevernet, og mener det er mange gode tiltak i departementets forslag.

Lov struktur:

Sandnes kommune støtter forslaget om at krav til kompetanse legges inn under de kapitler som omhandler de ulike delene av de barnevernfaglige ansvarsområdene i barnevernlov.

På den måte ivaretas den tematiske oversikten og sikrer en kronologisk oppbygging av lovverket som sikrer god brukervennlighet.

Videre følger kommunens innspill på enkelte av punktene i de ulike kapitlene i høringsnotatet.

Postadresse: PB 583

Besøksadresse: Barne- og familieenheten, Haakon VII's gate 8. Telefon: 51336300 Fax: 51979968

www.sandnes.kommune.no

Sandnes - i sentrum for framtiden. Romslig, modig og sunn

Kapittel 1: Mer kunnskap – bedre barnevern.

Sandnes kommune vurderer at forslagene i høringsnotatet er grundig vurdert, og gir en god og gjenkjennbar beskrivelse av dagens situasjon og utfordringer.

Sandnes kommune støtter at det fra 2031 stilles krav om barnevernfaglig eller annen relevant mastergradutdanning til ansatte i det kommunale barnevernet med lederfunksjoner, utredningsoppgaver og vedtaksmyndighet.

Kommunen støtter departementets forslag om 5 årig (master) utdanning for ansatte i kommunalt barnevern. Det er slik kommunen ser det en forutsetning at utdanningen i tillegg til teoretiske fag inneholder betydelig praksis og ferdighetstrening.

I dag er de fleste som arbeider i kommunalt barnevern utdannet sosionom og barnevernspedagoger, og i det praktiske arbeidet skilles det ikke mellom disse to utdanningene. Sandnes kommune erfarer at nytilsatte trenger omfattende opplæring og tett oppfølging. Egen 5 årg utdanning designet for arbeid i kommunalt barnevern vil være en vesentlig styrking målt opp mot dagens utdanningsnivå.

Sandnes kommune støtter departementets vurdering når det gjelder eksamen i juss og at juridisk kompetanse må inngå i forskrift for retningslinjer for de barnevernfaglige utdanningene.

Sandnes kommune støtter departementets vurdering av at kjernebarnevernets oppgaver bør omfatte høy grad av analytisk og juridisk kompetanse. Sandnes kommune vil imidlertid etterlyse et større fokus på brukermedvirkning og relasjonskompetansen i samarbeid med barn og familier. Medvirkning er en lovfestet rett for barn og familier. Samtidig så fremkommer det blant annet i helsetilsynets tilsynsrapport *Å reise vaske øynene* at kompetanse og utøvelse av medvirkning i barnevernet fremdeles er mangelfullt. Kommunen mener at medvirkning og relasjonelle ferdigheter bør vektlegges utdanningsforløpet.

Departementet trekker frem behovet for kliniske ferdigheter i barnevernet. Slik Sandnes kommune leser høringsnotat er dette relatert til ansatte i institusjoner. Sandnes kommune vil presisere at det samme behovet er relatert til ansatte i kommunalt barnevern. Kommunen ser dette som en forutsetning for alt barnevernfaglig arbeid som omhandler menneskemøter. Å jobbe med mennesker i krise og konflikt, samt snakke med barn og ungdom som lever i ulik grad av omsorgssvikt og som kan være påført ulik traumer, vil dette være essensiell kompetanse.

Ansatte i barnevernet bør ha personlig evne til å danne gode relasjoner, ha en utvidet forståelse i hvordan snakke med og ivareta barn og ungdom med ulike utfordringer og som lider under å ha blitt påført ulike psykiske belastninger, på en utviklingsstøttene måte.

Et annet perspektiv Sandnes kommune har drøftet knyttet til kompetanse, er de store variasjonene i kvaliteten på barneverntjenestene nasjonalt. Dette vil være naturlig å tenke at dette kan ha sammenheng med størrelse på de ulike fagmiljøene. Kommunen tror det vil være av betydning for å kunne skape en

robust nok tjeneste, med vidde nok i fagmiljøet, at det stilles et minstekrav til antall ansatte i tjenestene. Dette er i tråd med kommunens tidligere høringsuttalelser knyttet til bemanningsnivå i kommunalt barnevern.

Kapittel 2:

Kompetansekrav i det kommunale barnevernet.

Tilstrekkelig kompetanse i det kommunale barnevernet er en forutsetning for å kunne realisere målsettingene for barnevernsreformen, ikke minst målet om at utsatte barn og familier skal få tidlig og tilpasset hjelp.

Kommunen støtter krav til kompetanse om barnevernfaglig master evt. annen relevant master samt videreutdanning på masternivå for tilsatte med lederfunksjoner, utredningsoppgaver og vedtaksmyndighet i det kommunale barnevern.

Kommunen støtter at kompetansekravet også gjelder sakkyndige som barnevernet engasjerer.

Det er imidlertid kommunens oppfatning at det også bør stilles tilsvarende krav til kompetanse for tilsatte som jobber med tiltak i barnevernet. Kommunen vurderer det som svært uheldig at denne delen av barnevernets arbeid faller utenfor lovforslaget.

Sandnes kommune mener det også her må legges inn tydelige og relevant krav til kompetanse. Det vurderes fra kommunen ikke nødvendig med samme type kompetanse som for kjernebarnevernet, men at det her heller bør legges opp til et minimumskrav om bachelor med relevant videreutdanning av mer klinisk art for endringsrettet tiltaksarbeid. Dette for å bedre kunne møte utfordringer barnevernet knyttet til tiltaksarbeid.

I helsetilsynets rapport; «*Det å reise vasker øynene*» vises det til at det fremdeles er store mangler involvering av barn, reell medvirkning og at disse er tilpasset familienes utfordringsbilde. Det framkommer også i liten grad om barns omsorgssituasjon faktisk er bedret.

Kommunen mener følgelig det bør vurderes å stilles krav om godkjenninger som klinisk barnevernspedagog, klinisk sosionom eller klinisk videreutdanning for denne delen av det barnevernfaglige arbeidet.

Det er kommunens oppfatning at det også bør vurderes krav om innføring av kvalitetssystemer som monitorerer effekt av tiltak, samt bidrar til systematisk medvirkning i tjenestene. Her kan det sees til psykisk helsefeltet som blant annet gjennom pakkeforløp har innført slike kvalitetssystemer for nærmere 90 kommuner. Sandnes kommune har i arbeid med barn og familier tatt i bruk et slikt verktøy (FIT: feedback informerte tjenester) for hele Barne- og familieenheten, barneverntjenesten inkludert.

Kapittel 3:

Krav om veiledning av ansatte i barnevernet

Kommunen er positiv til forslag om veiledet første år for nytilsatte som ikke oppfyller kravet om mastergrad. Samtidig er kommunen av den oppfatning at dette er et krav som bør gjelde for alle nytilsatte

som ikke har annen erfaring med barnevern enn praksis fra studiet. Dette for best mulig å kunne ivareta overgang fra studie med høyt akademisk fokus, til et komplekst og krevende arbeid i høyt tempo og med høy grad av ansvar. Dette vil være ressurskrevende for barneverntjenesten, men omkostningene ved ikke å innføre veiledning for alle nyutdannede tilsatte, i form av turnover og lavere kvalitet vil kunne veie opp for det.

Kapittel 4:

Kompetansekrav i barnevernsinstitusjoner.

Sandnes kommune støtter høringens forslag til at institusjonens leder og stedfortreder må ha barnevernfaglig mastergrad eller annen relevant utdanning på tilsvarende nivå innen 2031.

Barnevernsinstitusjonene skal ivareta de mest sårbare av barnevernets barn som har behov for omfattende støtte og behandling. Personell i barnevernsinstitusjoner skal utøve barnevernfaglig miljøterapi, ha kunnskap om barneverntjenestens arbeid forut for plassering, samt kunnskap om ulike former for omsorgssvikt og de konsekvenser dette får for barn. Videre kommer kunnskap om samarbeid med barneverntjeneste og barns familie, samvær og ettervern. I tillegg trengs det kunnskap i institusjoner om samarbeid med andre instanser, både i første- og andrelinjen. Relasjonsarbeid og klinisk kompetanse vil være essensielt. Departementet foreslår i sitt høringsnotat, krav om relevant bachelorutdanning for nyansettelser i barnevernet men ikke spesifikke kompetansetiltak for dagens tilsatte. Sandnes kommune mener dette ikke er støttet opp under forsvarlig drift, og ber om at det må være et minimum at alle tilsatte i barnevernsinstitusjoner har en relevant bachelor.

Sandnes kommune støtter imidlertid forslag om at det kan søkes om og gis unntak fra kompetansekravet i særlige tilfeller. Dette eks. når det kan være ønskelig å supplere personell med annen bakgrunn eller kompetanse, som har som formål å bidra med ulike former for aktivitetstilbud.

Sandnes kommune støtter ikke departementets forslag til forskrift knyttet til bemanning og kompetanse i omsorgssentre for mindreårige. Sentrene skal ha en plan som sikrer forsvarlig drift med tilstrekkelig kompetanse og bemanning, samtidig som det ikke fremlegges krav til utdanning og kompetanse på lik linje med barnevernsinstitusjonene. Departementet argumenterer i høringen for at dette primært har som formål å være et botilbud, i motsetning til barnevernsinstitusjonene som har en annen målgruppe som trenger behandling.

Sandnes kommune mener enslige mindreårige flyktninger skal likestilles med andre barns behov. Deres livssituasjon har medført at de er ekstra utsatt for traumatiserte opplevelser, og trenger å bli møtt av ansatte som har kompetanse på dette. Hvis den hjelpen ikke gis tidlig, vil det potensielt kunne bli mer kostbart for både enkeltmenneske og samfunn senere ved at problemer forsterkes og vil kreve større innsats og hjelp på et senere tidspunkt.

Kommunen stiller seg også spørrende til at senter for foreldre og barn som har oppgaver lignende sakkyndig mandat; utrede foreldrenes omsorgsevne og kartlegge barnets utvikling, skal ha lavere krav til

kompetanse enn barnevernet. Kommunen ser ikke at dette vil være tjenlig verken for barn og familiers rettssikkerhet eller barnevernets omdømme og støtter med dette ikke forslaget.

Kapittel 5:

Dispensasjoner:

Sandnes kommune er positiv til forslag om dispensasjon for å tilsette personell som ikke fyller kompetansekrav, ved at det legges opp til systematisk veiledning.

Sandnes kommune støtter videre at unntak for masterkravet kan gis når det foreligger dokumentasjon på at videreutdanningen er gjennomført og bestått.

Sandnes kommune ønsker ikke å miste verdifull realkompetanse på veien mot at kravet om masterutdanningen blir den nye «normalen».

Kapittel 6: Krav om at barnevernet skal ta imot praksisstudenter.

Kommunen støtter krav om at barnevernet skal ta imot praksisstudenter. Dette fordrer et tett samarbeid mellom utdanningsinstitusjon og barneverntjenestene. Sandnes kommune tar imot 4-6 barnevernspedagog/sosionomstudenter hvert år, og har tett samarbeid med UIS. I dialog med UIS fremkommer det at ved krav om barnevernfaglig praksis vil behovet for praksisplasser øke vesentlig, og det estimeres at Sandnes må ta imot ca. 18 studenter årlig. Dette vil være betydelig ressurskrevende for tjenesten både opp mot personalressurser (veiledere), og arealutfordringer knyttet til kontorkapasitet.

Sandnes kommune anbefaler at praksisen fordeles jevnt ut over året, og ikke sentrerer til et semester slik det er i dag. Ved å fordele praksisen jevnt ut over året til «trøkket» på tjenesten bli mindre.

Det vil være avgjørende for gjennomføringen at tiden veilederne bruker på studentene blir lønnet arbeid. Dette gir utdanningsinstitusjonene mulighet til å stille større krav til kompetanse fra veilederne samt krav til god faglig oppfølging av studentene. Barneverntjenestene vil dermed få mulighet til å kunne disponere de inntektene slik de selv vurderer det om best, for å kompensere for den tiden veilederne bruker på å følge opp studentene.

Kapittel 8: Tidsramme og overgangsordninger

Sandnes kommune er opptatt av at det i en så omfattende opprusting av barnevernet vil kreve mye av tjenestene og anser det som svært viktig med gode overgangsordninger for tjeneste og tilsatte.

Kommunen støtter departementets forslag om tidsramme og om at kompetansekravet innfris innen 2031. Videre støtter kommunens forslag til en overgangsordning med mulighet for dispensasjon hvis det ikke lykkes å rekruttere kvalifisert personell.

Kommunen ser det som en forutsetning med gode overgangsordninger og realistiske tidsrammer for at et så omfattende kompetanseløft skal kunne lykkes.

Kapittel 9: Økonomiske og administrative konsekvenser.

Det blir i høringsnotatet foreslått en rekke omfattende tiltak for å gi barnevernet et solid kompetanseløft. Det vil kunne gi store

økonomiske og administrative konsekvenser, både for stat, kommuner og de enkelte tilsatte. Det vil med stor sannsynlighet legge stort press på kommunens økonomi over en lengre tidsperiode. Det er kommunens oppfatning basert på erfaring med å ha ansatte på videreutdanning, at det vil bli svært krevende å ha mange tilsatte i videreutdanning samtidig. Korte vikariater er ikke en ordning som er kompatibel med arbeid i kommunalt barnevern, og er ikke en løsning som opprettholder kontinuitet og god kontakt med brukerne av våre tjenester.

Sandnes kommune er positiv til høringsforslagene overordnede mål om å heve barnevernets kompetanse og ønsker kompetanseløftet velkommen. Det er samtidig avgjørende for forsvarlig drift i barnevernet i denne overgangsperiode gis realistiske økonomiske rammer til gjennomføringen. Svært mange tilsatte må over de neste ti år oppdatere egen utdanning. Hvis kompetanseløftet skal måtte utfordre bemanningen i tjenester og institusjoner, vil dette kunne føre til et svært presset barnevern som i gjeldende periode vil levere lavere kvalitet og dermed dårligere hjelp til utsatte barn og familier.

Kommunen ser det positivt at det er estimert et behov for økte bevilgninger til veiledet praksis, men det blir viktig å presisere at bevilgningene må komme i form av annen finansieringskategori enn rammebevilgninger.

I dag er en master utdanningene ulikt lønnet etter hvilken kommune den ansatte tilhører. Departementet sammenligner lønn fra master og full ansenitet, og det blir fremstilt som om den ulikheten er av mindre betydning. I Sandnes kommune verdsetter vi utdanning og differansen mellom de to er på over 100 000 kr i året per ansatt uavhengig av ansiennitet. Dette vil medføre enorme ekstra utgifter for en kommune som jobber med å kutte i utgifter og må gjøre det i flere år fremover.

Det er kommunens klare mening at løftet i barnevernet må komme med øremerkede midler for at alle kommuner skal få muligheten til å innfri kravene. Som det blir påpekt i høringsnotatet, er det et mål om at landets kommuner skal inneha lik kompetanse, og være samkjørt i utføring av barnevernfaglig arbeid. Et kompetanseløft uten tilstrekkelig og øremerkede tilskudd til kommunen, kan risikere å nettopp øke denne forskjellen.

Sandnes kommune forventer at staten finansierer økte lønnskostnader som vil følge av de nye kompetansekravene til ansatte i kommunalt barnevern.

Torill J Kind
Kommunaldirektør

Anne-Lene Slåtterø
Virksomhetsleder

Dette dokumentet er elektronisk produsert og krever ikke signatur.